

Accountancy & fiscaliteit

Nieuwsbrief over fiscaliteit, accountancy en vennootschapsrecht

VERMOGEN

Schenking van rekening-couranten na afschaffing kaasroute - een analyse

Anouck Sandra en Elien Rousseuw, advocatenkantoor Imposto

Sinds 15 december 2020 is het niet langer mogelijk om roerende goederen (zoals een rekening-courant) zonder Belgische schenkbelasting voor buitenlandse notaris te schenken. Buitenlandse notariële aktes moeten op vandaag verplicht in België worden geregistreerd. Welke mogelijkheden bestaan dan nog om een schuldvorde-ring ten aanzien van een vennootschap (rekening-courant) zonder schenkbelasting te schenken?

Een rechtstreekse schenking verwezenlijkt de rechtstreekse overdracht van een vermogensbestanddeel door de schenker aan de begiftigde met het oogmerk om te schenken. De rechtstreekse schenking vereist een notariële akte om geldig tot stand te komen en wordt op vandaag bijgevolg sowieso aan Belgische schenkbelasting onderworpen.

Voor een onrechtstreekse schenking geldt deze vormvereiste en de daaruit voortvloeiende registratieplicht niet. Dat maakt van een onrechtstreekse schenking een

manier om een rekening-courant zonder schenkbelasting te schenken.

Een onrechtstreekse schenking vereist een neutrale rechtshandeling met een autonoom statuut. De rechtshandeling mag niet essentieel kenmerkend zijn voor een schenking en moet zowel voor een verrichting onder bezwarende titel als voor een verrichting om niet kunnen worden gehanteerd. Zo niet is immers sprake van een rechtstreekse schenking die aan voormelde vormvereisten moet voldoen. Enkel de vormvereisten eigen aan een

neutrale rechtshandeling moeten worden nageleefd. Als de neutrale rechtshandeling een verarming veroorzaakt bij de schenker en tot een verrijking bij de begiftigde strekt met een intentie om te schenken (de zogenaamde 'animus donandi') dan betreft het een onrechtstreekse schenking.

Via welke neutrale rechtshandeling kan een rekening-courant worden geschonken? Een eerste mogelijkheid is de kwijtschelding van schuld. De rekening-courant kan onder bezwarende titel zijn overgedragen via een contract tot overdracht van schuldvordering. Naderhand kan de prijs voor de overdracht van de schuldvordering op eenzijdige wijze en met een begiftigingsoogmerk worden kwijtgescholden.

De kwijtschelding van de schuld kwalificeert als een onrechtstreekse schenking op voorwaarde dat (1) de schenker een daadwerkelijke schuldvordering heeft ten aanzien van de schuldeiser-overnemer (blijkens een overeenkomst tot overdracht van schuldvordering), (2) de Schenker zich met de kwijtschelding van de schuld verarmt met de intentie om te schenken en (3) de begiftigde de schenking aanvaardt (op enig moment na de schenking).

Een andere optie is het beding ten behoeve van een derde. Met de vennootschap kan door de titularis van de rekening-courant een overeenkomst worden gesloten waarin wordt voorzien dat de rekening-courant niet aan de titularis ervan wordt uitgekeerd, maar aan een aangeduide derde. In deze overeenkomst kunnen de voorwaarden en modaliteiten voor de terugbetaling van de rekening-courant worden bepaald.

Op die manier wordt de rekening-courant niet rechtstreeks overgedragen, maar ontstaat een nieuw vorderingsrecht in hoofde van de derdebegunstigde. Het beding ten behoeve van een derde kwalificeert als een onrechtstreekse schenking wanneer de schenker handelt vanuit een begiftigingsoogmerk en de begiftigde de schenking aanvaardt (op enig moment na de schenking).

Ook aan de onrechtstreekse schenking kunnen de gewenste voorwaarden, lasten en modaliteiten worden gekoppeld, zoals een clause inzake zaakvervangend,

een vervreemdingsverbod, een verbod op inbreng in de huwgemeenschap, een (optioneel) beding van terugkeer, een (optionele) last, een beheersvolmacht ...

Het toevoegen van een restschenking of fideïcommis de residuo is evenwel niet mogelijk. In de rechtsleer wordt algemeen gesteld dat een onrechtstreekse schenking een onmiddellijke overdracht veronderstelt en dus niet onder opschortende voorwaarde kan plaatsvinden.

Om de schenking semi-vaste dagtekening te geven en er de gewenste voorwaarden en modaliteiten aan te koppelen, is het aangewezen dat voorafgaand aan de schenking een aankondigingsbrief door de schenker aan de begiftigde wordt verstuurd. Een goede formulering is hierbij van belang. Het document mag enkel vermelden dat indien de begiftigde de onrechtstreekse schenking aanvaardt, de begiftigde dit zal doen onder de overeengekomen voorwaarden, lasten en modaliteiten. De aanvaarding van de schenking zelf mag pas na de schenking plaatsvinden in een apart document (de aanvaardingsbrief).

Er kan ook met een pacte adjoint worden gewerkt. Dit document wordt door de schenker en begiftigde opgesteld na de schenking en bevestigt de voorwaarden en modaliteiten waaronder de schenking heeft plaatsgevonden.

De onrechtstreekse schenking moet niet verplicht worden geregistreerd en kan dus plaatsvinden zonder schenkbelasting. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de 3-jarige verdachte periode na de schenking. Het geschonken vermogen is pas definitief gevrijwaard van erfbelasting drie jaar na de schenking. Overlijdt de schenker binnen de 3 jaar na de schenking dan is op het geschonken vermogen alsnog erfbelasting verschuldigd.

Voor dit successierisico gedurende de 3-jarige verdachte periode kan men zich indekken door een tijdelijke overlijdensverzekering. Bij een verwacht overlijden kunnen de schenkingsdocumenten (pacte adjoint of aankondigingsbrief) alsnog spontaan ter registratie worden aangeboden.